

Čís. 4319.

Vzájemná pohledávka, ohledně níž jest vyloučen pořad práva, nemůže býti ve sporu započtením uplatněna, leč že by byla v době vydání rozsudku první stolice již na jisto postavena pravoplatným výrokem příslušného správního úřadu.

(Rozh. ze dne 30. října 1924, Rv II 452/24.)

Proti žalobě majitelů lékárny o zaplacení 14.134 Kč 80 h za léky, namítla žalovaná okresní nemocenská pokladna vzájemnou pohledávku z toho důvodu, že jí žalobci roku 1922 čítali za odebrané léky ceny podle lékárnické sazby, platné pro soukromé osoby, ač jí měli čítati dle nižší sazby pro osoby požívající úlev. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** uznal sice žalobní nárok po právu, avšak uznal též po právu namítanou vzájemnou pohledávku do výše 15.000 Kč. **O d v o l a c í s o u d** k odvolání žalované změnil rozsudek v ten rozum, že prohlásil zažalovanou pohledávku za zaplacenou započtením vzájemné pohledávky ve výši zažalovaného peníze; odvolání žalobců pak poukázal na toto rozhodnutí. **N e j v y š š í s o u d** uznal podle žaloby a odmítl obranu započtení vzájemné pohledávky.

D ů v o d y:

Dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) jest opodstatněn. Není již sporu o tom, že žalovaná okresní nemocenská pokladna dluhuje žalobcům za léky od nich pro své členy v době od 1. února do 31. července 1923 odebrané zažalovaný nedoplatek kupní ceny 14.134 Kč 80 h. Žalovaná uplatňuje toliko proti této pohledávce svou vzájemnou pohledávku ve výši 40.440 Kč 14 h k započtení z toho důvodu, že jí žalobci roku 1922 za odebrané léky čítali ceny podle lékárnické sazby, platné pro soukromé osoby se slevou 15ti%, kdežto měli jí čítati ceny podle lékárnické sazby platné pro osoby úlev požívající, ke kterým také žalovaná náleží, čímž se stalo, že kupní cena za léky byla o zmíněný peníz přeplacena. Tím uplatňuje žalovaná nárok na odškodnění po rozumu Šu 1059 obč. zák., který však lze uplatniti jen u politického úřadu. Jde tudíž v dovolacím řízení toliko o otázku, zda může žalovaná svou vzájemnou pohledávku na vrácení přeplatku v tomto sporu započtením uplatniti, neboli krátce řečeno, zda možno ve sporu vedeném u řádného soudu, uplatniti započtením vzájemnou pohledávku, která na pořad práva nenáleží. Otázku tu nutno zodpověděti záporně a v tom směru neposoudil odvolací soud věc po stránce právní správně, rozhodnuv o namítané vzájemné pohledávce. Podle Šu 411, druhá věta c. ř. s., jest rozhodnutí o tom, zda je tu či není vzájemná pohledávka, které se žalovaný domáhal k započtení, účastno právní moci do částky, kterou má býti započtena. Soud má tedy o jsoucnosti nebo nejsoucnosti vzájemné pohledávky rozhodnouti a nabude rozhodnutí to **p r á v n í m o c i**, ovšem jen s obmezením do výše žalobní pohledávky. Podle Šu 391 odstavec třetí c. ř. s. může soud

— není-li vzájemná pohledávka se žalobní pohledávkou v právní souvislosti — rozhodnutí o žalobním nároku dílčím rozsudkem, načež jest v jednání o vzájemné pohledávce bez přerušení pokračovati, a důsledně pak rozsudkem konečným rozhodnutí (odpovědi min. sprav. k Šu 391 odst. 3 c. ř. s.). Že v takovém případě rozhoduje se v konečném rozsudku o vzájemné pohledávce, jest samozřejmo, protože o žalobní pohledávce bylo již před tím rozhodnuto v rozsudku dílčím. Z těchto předpisů jde jasně na jevo, že vzájemná pohledávka, ohledně níž jest pořad práva vyloučen, a o níž soud podle Šu 42 j. n. pod následky zmatečnosti rozhodovati nesmí, nemůže býti ve sporu započtením uplatněna (viz také Neumann, kom. k Šu 391 c. ř. s. str. 1220). Jen kdyby taková vzájemná pohledávka byla v době vydání rozsudku soudu první stolice již právoplatným výrokem příslušného správního úřadu na jisto postavena, bylo by ji možno započtením uplatniti, čímž by žalobní pohledávka, pokud by vzájemnou pohledávkou byla kryta, podle Šu 1438 obč. zák. zanikla. Ježto však žalovaná okresní nemo-censká pokladna ani netvrdí, že takový výrok správního úřadu tu jest, bylo rozhodnuto, jak se stalo.

Čís. 4320.

Ustanovení dvorského dekretu ze dne 6. června 1838, čís. 277 sb. z. s., vztahuje se i na předražek.

(Rozh. ze dne 30. října 1924, Rv II 564/24.)

Žalobce domáhal se na žalovaném úplaty, již prý mu slíbil za to, že upustí od předražku. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Nesprávné právní posouzení věci spatřuje odvolatel právem v tom, že dle názoru prvního soudce ustanovení dvorského dekretu ze dne 6. června 1838, sb. z. s. čís. 277, zde prý neplatí. Dle tohoto dvorského dekretu, jenž zůstal v platnosti, jsou neplatné smlouvy, jimiž kdo slibuje, že při veřejné dražbě, u kteréhokoliv úřadu provedené, nepodá. Předražek jest však částí dražebního řízení. To vyplývá ze způsobu vzniku předražku dle Šu 195 až 197 exekučního řádu. Předražek již byl zaveden v Šu 10 až 16 zákona ze dne 10. června 1887, číslo 74 ř. zák., a sice v ten způsob, že přijmutím předražku dřívější dražba se stala neplatnou a že musila býti vypsána nová dražba. Z toho jest zřejmě vidno, že předražek dle zmíněného zákona byl částí dražebního řízení. Právní zařízení předražku bylo pak s některými změnami převzato do nového exekučního řádu. Nedojde-li nyní dle Šu 199 ex. ř. po přijmutí předražku k nové dražbě, nýbrž uděluje-li se předražiteli, soudem přijatému, příklep, jest nicméně předražek pokládati za část dražebního řízení, jehož ukončení udělení příklepu znamená. Že pro předražek též platí ustanovení zmíněného dvorského dekretu, vyplývá dále z jeho účelu. Má sice zabraňovati úmluvám, jež by mohly míti nepříznivý vliv na výsledek dražby a sice tím, že se